

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

590.06

Szerző:

Hely

Cím: *Mesterséges tengervíz*

Idő

"1925"

Forrás: *Ar Est*

Személy

Bp

1925. 8. 4.

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Kö

— **Mesterséges tengervíz.** Mjutan a nagyhírű *Brehm* Alfréd a múlt évszázad hatvanas éveiben az *állatok életéről* szóló nagyszerű munkáját befejezte, elhatározta, hogy a *hamburgi állatkert igazgatói* állását elhagyja és *Berlinben olyan intézményt létesít, amelyben a tenger állatvilágát bemutatja elevenen* a nagyközönségnek. A német fővárosban részvenytársaságot szervezett, mely a legforgalmasabb helyen e célra házat épített s ebben rendezte be a nagy állattismerő az *első tengeri akváriumot a kontinensen.*

Azonban nagy csalódás érte ebben a szép törekvésében. A helyesen berendezett, üvegtáblás medencékben a *tengeri állatok nem éltek meg, folytonosan pusztultak, olyan sűrűn, hogy nem tudta ezeket frissen gyűjtött fajokkal pótolni.* Senki sem tudta okát adni a jelenségnek. A *tengeri víz, amelyet nem a piszkos kikötőkből, hanem a partoktól távol eső Helgoland sziget közelében merítettek és tiszta hordókban szállítottak Berlinbe, kifogástalannak látszott; a tenger mélyéből hozott állatok, a halak, rákok, polipok, tengeri sünök, csillagok és tengeri rózsák* életerősen érkeztek az Északi-tenger gyűjtőhelyeiről a berlini akváriumba, ahol a megfelelő hőmérsékletről, eledelekről és a víz szellőztetéséről szakszerűen gondoskodtak, — mégis *mindig egy-két nap alatt kihaltak az állatok a medencékben.* Végre rájöttek a bajra. Mikroszkópi vizsgálattal megállapították, hogy *rengeteg baktérium fertőzi a medencék tengeri vizét és hogy ennek aránylag kevés a levegőtartalma.*

Hogy e két hibának elejét vegyék, elhatározták, hogy kémiai úton *művizet* fognak gyártani és megkísérik a tengeri állatoknak ebben való tenyésztését. Ez sem vált be azonnal, mert *minden tenger vizének kémiai összetétele másféle és az adriai halak és rákok például alig maradnak meg az Északi-tenger vizében.* Abban állapodtak meg, hogy az igen változatos és fajokban gazdag *adriai faunát* fogják a berlini akváriumban bemutatni s ez okból *adriai művizet* készítenek Berlinben. *Ekkor létesítették a triezeti gyűjtőállomást és későbbben az isztriai parton a rovignói állomást, amelynek feladata az volt, hogy a berlini akváriumnak szállítsa külön e célra készített utazó medencékben az eleven tengeri állatokat.*

Az *Adriai-tenger vizének* kémiai összetétele: 1000 súlyrész vízben van 27 súlyrész *konyhasó*, 3 súlyrész *kilórmagnézium*, 2 súlyrész *kieserűs*, $1\frac{1}{2}$ súlyrész *gipsz* és $\frac{1}{2}$ súlyrész *klórkálium.* A többi elem és vegyület (bróm-, jód- és mészsók) olyan csekély mennyiségben van jelen a tengeri vízben, hogy *e művizből ki lehet hagyni.*

Amikor Berlinben ezzel a művízzel töltötték meg az akvárium medencéit, akkor *kielégítő eredményekre jutottak, mert ebben a baktériumok nem szaporodtak el s a levegőbuborékok is sűrűbben maradtak e művizben, mint a természetes vízben.* Még egy nagy előnye mutatkozott a mesterséges tengervíznek. A természetes tengeri vízben ugyanis *milliónyi apró szervezet él; mikroszkópikus, parányi, egysejtű növé-*

nyek, amelyek az üvegtáblákra ülepedtek le, mert *a világosságot keresték s ezzel elhomályosították a medencék nagy ablakait, amelyeken át a közönség a vízbe nézett.* *A művizben ezek a végtelen apróságok nem tudtak megmaradni s így az akvárium üvegtáblái mindig tiszták és átlátszókk maradtak.*

A német példát ezután sokfelé követték és Európa, Amerika nagy városaiban létesítettek tengeri akváriumokat művízzel. Budapesten a millenniumi kiállítás (1896) alkalmával dr. Lendl rendezett be *ideiglenes tengeri akváriumot* seután az *Állatkertnek* is ő adta a még most is élő akváriumát, szintén *adriai mintára készített művízzel.* (T. L.)

923